

ARTSDATABANKEN

Årsrapport
2020

Forside

Layout og illustrasjoner: Åshild S. Viken, Artsdatabanken

Foto Skagsanden: Felix Lipov via Shutterstock

Foto Lunde: Eric Isselee via Shutterstock

Innhold

I. Lederens beretning	4
II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	6
III. Årets aktiviteter og resultater	10
IV. Styring og kontroll i virksomheten	17
V. Vurdering av fremtidsutsikter	20
VI. Økonomirapportering	21

I. Lederens beretning

Direktøren og styret har lagt Klima- og miljødepartementet (KLD) sitt mandat av 31.8.2018 og Instruks for virksomhets- og økonomistyring i Artsdatabanken til grunn for styring av arbeidet: «Artsdatabanken er en nasjonal kunnskapsbank om naturmangfold i Norge. Artsdatabankens viktigste oppgave er å forsyne samfunnet med oppdatert og lett tilgjengelig kunnskap om naturtyper, arter og populasjoner (genetisk variasjon).»

Styret har hatt fem styremøter i 2020. Den rådgivende forvaltningsgruppen for Artsdatabanken har hatt to møter i 2020. Artsdatabanken har fått mange og konstruktive synspunkt og råd fra medlemmene i organet.

Styret har hatt fokus på prioriteringer i KLD sitt tildelingsbrev for 2020. Det er lagt særlig vekt på arbeidet med Økologisk grunnkart, Natur i Norge og gjennomføring av arbeidet med ny Rødliste for arter. Arbeidet med Økologiske grunnkart har gått over i en ny fase etter lanseringen av Portal for økologiske grunnkart i desember 2020.

Artsdatabanken har deltatt aktivt i de felles administrative funksjonene i miljøetatene. I arbeidet med å iverksette de administrative tiltakene i samordningsstrategien er styret fortsatt spesielt oppmerksom på risikonivået ved overføring av IKT-drifta fra NTNU til Miljødirektoratet. For Artsdatabanken er drifta og stabiliteten av den tekniske infrastrukturen virksomhetskritisk.

Covid-19-pandemien har preget også Artsdatabanken i 2020. Styret er godt fornøyd med at Artsdatabankens ansatte, som på tross av utfordrende arbeidsforhold, har sørget for at viktige leveranser ikke er vesentlig forsinket og at kvaliteten på leveransene er holdt oppe. Styret er likevel oppmerksomme på at situasjonen over tid har vært krevende.

Arbeidsoppgaver og ressursbruk i 2020 har vært godt forankret i styrevedtak om årsplan og budsjett. Resultatoppnåelsen har blitt rapportert kontinuerlig til styret gjennom året. Styret er godt fornøyd med administrasjonen sin planmessige utvikling og drift av virksomheten.

Styret er godt fornøyd med saksforberedelser, økonomistyringen og oppfølging av vedtak i styret i 2020. Styret er fornøyd med at Artsdatabanken har fungert godt i tidsmessige lokaler. Artsdatabanken sin økonomi er tilfredsstillende sett i lys av oppgavene i 2020.

Av flere viktige milepæler og leveranser i 2020 vil styret spesielt trekke frem at Artsdatabanken kan melde følgende:

- Portal for økologiske grunnkart har blitt lansert.
- Innenfor Natur i Norge har det vært innsats på formidling, og stor aktivitet i det vitenskapelige rådet.
- Arbeidet med å lage Norsk rødliste for arter 2021 er videreført
- Artsorakelet ble lansert

Styret vil trekke fram potensialet i å videreutvikle Artsdatabanken sitt samfunnsoppdrag, spesielt innen arbeid med kommunikasjon og bruk av teknologiske nyvinninger i oppgaveløsningene og tilgjengeliggjøring av data til våre brukere.

Styret ser fram til videre god dialog med KLD, andre relevante styresmakter og kunnskapssektoren om framtidig organisering av og innhold i Artsdatabanken sitt samfunnsoppdrag.

Trondheim, 16. februar 2021

Bror Yngve Rahm

Vigdis Vandvik

Torborg Berge

Sonja Elin Kleven Jakobsen

Kristoffer Bøhn

Snorre Henriksen

Rune Moe

Ledelsens beretning er elektronisk godkjent i digitalt styremøte

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Artsdatabanken har i 2020 videreført sitt arbeid med å forsyne samfunnet med oppdatert og lett tilgjengelig kunnskap om naturtyper, arter og populasjoner. Dette er ivarettatt gjennom oppgradering og drift av våre nettbaserte tjenester. Det er samtidig arbeidet planmessig med de prosjekter som er prioritert i tildelingsbrevet.

Virksomheten og samfunnsoppdraget

Artsdatabanken er et faglig uavhengig bruttobudsjettert forvaltningsorgan under Klima- og miljødepartementet. Artsdatabanken ledes av et styre og en direktør. Viktige sentralforvaltningssektorer er representert i en rådgivende forvaltningsbrukergruppe.

Totalbudsjettet for Artsdatabanken i 2020 var på 91,5 mill. kr.

Artsdatabanken administrerer Artsprosjektet på vegne av KLD. Vi har også omfattende oppgaver knytt til etablering av infrastruktur for å lagre og formidle data om arter, naturtyper og miljøvariabler som ledd i KLD sitt arbeid med Økologisk grunnkart. Dette arbeidet er utført i samarbeid med Miljødirektoratet som har ledet arbeidet.

Mandat, formål og oppgaver

Artsdatabanken er en nasjonal kunnskapsbank om naturmangfold i Norge. Artsdatabanken sin viktigste oppgave er å forsyne samfunnet med oppdatert og lett tilgjengelig kunnskap om naturtyper, arter og populasjoner (genetisk variasjon). Artsdatabanken skal ha en fri og uavhengig stilling i alle faglige spørsmål.

Mandatet for Artsdatabanken ble vedtatt ved kongelig resolusjon 31.08.18

Artsdatabanken har ansvar for å:

- Innhente, videreutvikle, kvalitetssikre og gjøre tilgjengelig kunnskap om arter og Natur i Norge (NiN)
- Drifte og videreutvikle karttjenester for arter og Natur i Norge (NiN)
- Bidra i utvikling av økologisk grunnkart
- Foreta jevnlig revisjoner av norsk rødliste for arter og norsk rødliste for naturtyper
- Foreta jevnlig revisjoner av økologisk risiko for fremmede arter i Norge
- Administrere Artsprosjektet som skal styrke kunnskapen om arts mangfoldet i Norge i henhold til eget mandat
- Utføre oppgaver som er i tråd med Artsdatabanken sitt formål
- Drifte og videreutvikle infrastruktur for kunnskap om arter og økologi
- Være en aktiv aktør i relevante fora, både nasjonalt og internasjonalt
- Artsdatabanken skal ikke selv foreta kartlegging i felt, samle inn biologisk materiale, eller ha forskningsoppgaver. Artsdatabanken skal ikke ha forvaltningsoppgaver ut over det som er omtalt i mandatet.

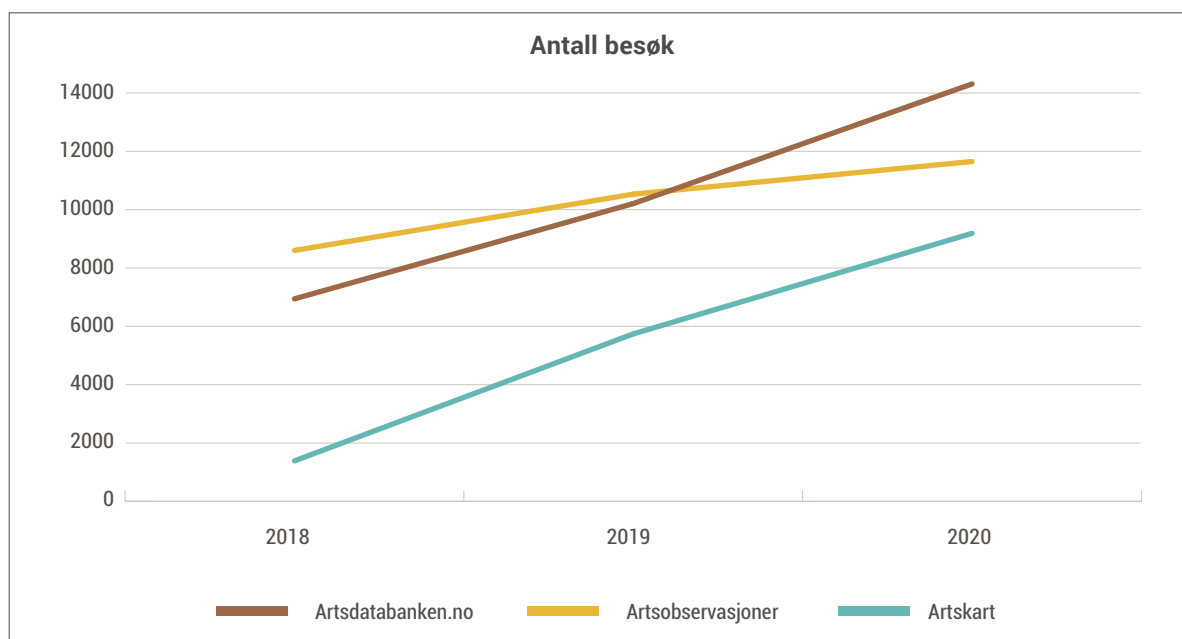
Hovedtall fra virksomheten

Tabell 1 Tabellen viser utvalgte hovedtall for Artsdatabanken i 2019 og 2020

Nøkkeltall	2019	2020
Årsverk (netto)	29	29
Fast ansatte per 31.12	32	33
Midlertidig ansatte per 31.12	1	2
Vakanser per 31.12	1	1
Samlet tildeling (mill. kr) over 1411 og 1410.21/1410.22	92,7	91,5
Driftsutgifter (mill. kr)	54,7	59,6
Herav lønn (%)	46,7	43,5

Samlet tildeling inkluderer opprinnelig tildeling, tildeling i løpet året (lønnsoppgjør) og overførte midler fra foregående år. Driftsutgifter inkluderer både ordinære og spesielle driftsutgifter.

Økning i driftsutgifter fra 2019 – 2020 skyldes omfordeling av midler fra post 70 til post 21 i RNB, 3 millioner, samt overførte midler fra 2019 – 2020 til bruk til Rødlista for arter.

Figur 1 Figuren viser antall besøkende på våre nettsider og to av våre mest brukte tjenester Artsobservasjoner og Artskart, de tre siste årene.

Styret

Styret har det overordnede ansvaret for virksomheten. Styret skal vedta årlige planer og budsjett for virksomheten og godkjenne årsrapporter inkl. regnskap. Styret har også ansvar for at årsrapport med regnskap for foregående år samt budsjettforslag for kommende år blir sendt over til KLD med kopi til Riksrevisjonen.

Klima- og miljødepartementet oppnevnte nytt styre for Artsdatabanken fra 1.9.2018. Styret hadde per 31.12.2020 følgende medlemmer:

Bror Yngve Rahm, Norsk industri (styreleder)

Vara: Iulie Aslaksen, Statistisk sentralbyrå

Vigdis Vandvik, Universitetet i Bergen (nestleder)

Vara: Rolf A. Ims, UiT Norges arktiske universitet

Rune Moe, Norges Vassdrags- og Energidirektorat

Vara: Kristin Nordli, Kommunal og moderniseringsdepartementet

Sonja Elin Kleven Jakobsen, Norges fiskarlag

Vara: Nils Bøhn, Norges skogeierforbund

Torborg Berge, Sandnes kommune

Vara: Bård Bredesen, Oslo kommune

Kristoffer Bøhn, Sabima

Vara: Maja Aarønæs, Sabima

Snorre Henriksen, Artsdatabanken

Vara: Stine Svalheim Markussen, Artsdatabanken

Rune Moe og Kristin Nordli er oppnevnt av forvaltningsbrukargruppa for Artsdatabanken.

Forvaltningsbrukergruppe

KLD oppnevner medlemmer i forvaltningsbrukergruppe for Artsdatabanken, den hadde per 31.12.2020 følgende medlemmer:

Kristin Nordli, Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Vara: Daniel Hesby Mathé, Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Rune Moe, Norges Vassdrags- og Energidirektorat

Vara: Anne Johanne Kråkenes, Norges Vassdrags- og Energidirektorat

Elin Johanne Slettum, Statens vegvesen

Vara: Jarle Waage, Jernbanedirektoratet

Anne Kjos Veim, Fiskeridirektoratet

Gunnstein Bakke, Fiskeridirektoratet

Ivar Ekanger, Landbruks- og matdepartementet

Vara: Linn Viken Bøe, Landbruks- og matdepartementet

Yngve Svarte, Miljødirektoratet

Vara: Anne Sundbye, Miljødirektoratet

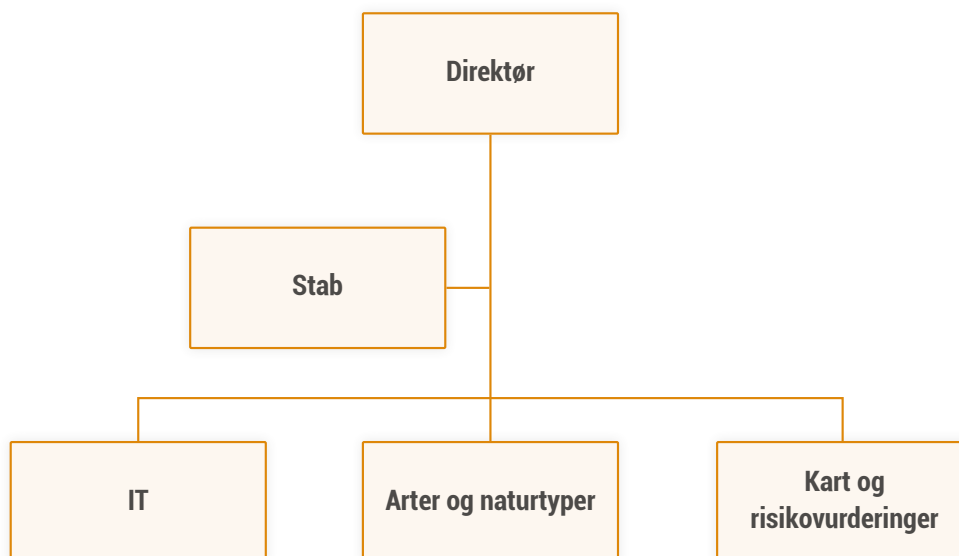
Artsdatabanken har i løpet av 2020 hatt to møter med denne gruppa.

Strategi

Strategisk plan ble vedtatt av styret 3.10.2018 og har vært førende for virksomheten i 2020.

Organisering

Organisasjonskartet så per 31.12.2020 slik ut:

Ledelsen besto per 31.12.2020 av

- Ingrid Ertshus Mathisen, fungerende direktør
- Stein Arild Hoem, seksjonsleder IT
- Arild Lindgaard, seksjonsleder Kart og risikovurderinger
- Stine Svalheim Markussen, fungerende seksjonsleder Arter og naturtyper

Direktør Einar Hjorthol gikk over i ny stilling 24. august 2020, og Ingrid Ertshus Mathisen fungerte som direktør fra samme tidspunkt t.o.m. 31.12.2020.

Artsdatabanken hadde pr. 31.12.2020 33 fast ansatte, to midlertidig ansatte og det var en vakanse. Grunnet midlertidige vakanser og ansatte i reduserte stillinger sto de ansatte for netto 29 årsverk.

Lokalisering

Artsdatabanken har i 2020 holdt til i lokaler ved Pirsenteret i Trondheim.

III. Årets aktiviteter og resultater

Overordnet resultatdel

Økologisk grunnkart

Gjennom den nasjonale satsingen på økologisk grunnkart, fikk Artsdatabanken i 2020 i oppdrag fra Miljødirektoratet å utvikle en kartportal for relevante kartlag. Denne satsingen omfatter også Artsdatabankens arbeid med NiN-kart og Artskart.

Hovedfokus i 2020 var å utvikle en kartbasert portal, som ble lansert iht. prosjektplan den 3. desember. Kartløsningen, kalt "Portal for økologiske grunnkart" er spisset mot arealforvaltning. Datasettene som skal inn i løsningen spilles inn via Direktoratgruppen for Økologiske grunnkart. Datasettene skal være tilgjengelig via Geonorges kartkatalog, og dette har blitt løst gjennom tett dialog og samhandling med Kartverket. Prosjektet ble gjennomført som et smidig utviklingsløp, og flere testrunder ble gjort med bl.a. brukergruppe, direktoratsgruppen og Miljødirektoratet.

Natur i Norge

Artsdatabanken har hovedansvaret for å utvikle og legge til rette NiN-metodikken slik at denne kan brukes i miljøforvaltningen og sektorene sin kartlegging. Formidling av NiN på en forståelig og god måte er blitt høyt prioritert både på nettsida til Artsdatabanken og i veiledningsmateriell.

For å sikre høy vitenskapelig kvalitet på arbeidet med NiN er det etablert et vitenskapelig råd for NiN. Rådet har ansvaret for å ta stilling til forslag til endringer i prinsipp, typeinndeling og beskrivelsessystem i NiN, slik at systemet er mest mulig oppdatert etter gjeldende kunnskap om norsk naturtypevariasjon. Det vitenskapelige rådet for NiN skal levere en revidert versjon av NiN i 2022 som etter planen skal lanseres i 2023.

Norsk rødliste for arter

Artsdatabanken utgir og reviderer Norsk rødliste for arter. Revisjoner av rødlistene skal skje hvert sjette år, og ny rødliste for arter skal etter planen foreligge i revidert versjon mot slutten av 2021. Vurderingene gjennomføres av ekspertkomiteer oppnevnt av Artsdatabanken.

Komiteene har i 2020 jobbet med å revidere vurderingene. Det har blitt gjennomført tematiske oppstartsmøter hvor både ledere og medlemmer av komiteene har vært invitert.

Detaljert resultatdel

1. Kunnskap om norsk natur

Artsnavnebasen

Artsnavnebase er den sentrale navnetjenesten for arter i Norge og inneholder per desember 2020 mer enn 212 000 vitenskapelige navn og mer enn 47 000 populærnavn. I 2020 har Artsdatabanken styrket sitt samarbeid med MusIT, samt importert og revidert en rekke navn fra museumsbasene i Norge. Arbeidet med en ny og mer brukervennlig versjon av Artsnavnebase har også startet opp, og synkroniseres med utviklingen av Egenskapsbanken og NiN-kodebasen. Nyhetssaken om at alle utelevende edderkopper i Norge har fått populærnavn vakte stor interesse blant publikum dette året og ble omtalt i Aftenposten, P4-gruppen og på forskning.no.

Egenskapsbanken

Artsdatabanken har i 2020 fått etablert første del av Egenskapsbanken, hvor vi knytter sammen informasjon om arter og naturtyper. Det er laget et API for å hente ut informasjon om arter som lever i skog, samt utviklet en innsynsløsning for dette. Det er også blitt arbeidet med planlegging av strukturen i Egenskapsbanken for å kunne koble sammen data fra Artsdatabankens egne kilder. Samtidig ble det etablert et samarbeid med forskere fra Centre for Scalable Data Access fra UiO for kunnskapsoppbygging rundt termer og ontologier.

Natur i Norge

NiN er utviklet og driftes som nasjonal standard for natur- og landskapstyper, naturvariasjon og økosystemer. Artsdatabanken har etablert egne fagstandarder for kartlegging av naturtyper basert på NiN-systemet.

Det vitenskapelige rådet for NiN har i 2020 jobbet tematisk via ulike etablerte faggrupper: ferskvannsokosystemer, marine økosystemer, hevdproblematikk og arktiske økosystemer. Formidling av NiN på en forståelig og god måte var høyt prioritert både på nettsida til Artsdatabanken og i veiledningsmateriell. Det samme gjelder kontakt mot brukerne av NiN. Artsdatabanken har gitt faglig støtte til feltkartlegging av natur etter NiN.

Økologisk grunnkart

Hovedfokus i 2020 var, i henhold til tildelingsbrev fra KLD og oppdrag fra Miljødirektoratet, å utvikle en kartbasert portal. Kartløsningen, kalt "Portal for økologiske grunnkart", er spisset mot arealforvaltning. Datasettene som skal inn i løsningen spilles inn via Direktoratets gruppe for økologisk grunnkart. Datasettene skal også være tilgjengelig via Geonorges kartkatalog. Dette har blitt løst gjennom tett dialog og samhandling med Kartverket. Utviklingsarbeidet i 2020 har i hovedsak gått med innleide IT-utviklere. Prosjektet ble gjennomført som et smidig utviklingsløp, og flere testrunder ble gjennomført med bl.a. brukergruppe, direktoratsgruppen og Miljødirektoratet. Utviklingen og implementeringen av datasett har fordret god dialog med mange dataeiere og Kartverket. Portalen ble lansert 3. desember 2020 i et eget webinar i regi av KLD og i samarbeid med Miljødirektoratet, der statsråden innledet.

NiN-kart

NiN-kart har nå vært i drift siden 2019. På grunn av prioritering av portalutviklingen var det begrenset kapasitet i 2020 for mobilisering og videreutvikling. Det er et samarbeid med Kartverket om lansering av standardiserte karttjenester for DOK-data for NiN-landskap. Oppdatert versjon med mer kartsentrert grensesnitt ble utviklet høsten 2020, men er ikke lansert.

Artskart

Karttjenesten Artskart er en viktig kilde for stedfesta informasjon om forekomsten av arter i Norge, og blir brukt av offentlig forvaltning, innen forsknings- og utredningsarbeid, av ulike interesseorganisasjoner og av privatpersoner. Artskart er en del av Artsdatabankens sitt arbeid med Økologisk grunnkart. Per 21.12.2020 var det registrert i overkant av 33 millioner observasjoner av nesten 45 000 arter fra 285 ulike kildedatabaser levert av 42 institusjoner. Artsdatabanken sin portal Artsobservasjoner står for rundt 70 % av observasjonene i Artskart.

En viktig milepæl i 2020 er at Artskart nå er oppdatert slik at vi nå kun har én versjon av Artskart. Det er derfor ikke lenger nødvendig å drifte tidligere versjoner. Artskart har også fått viktige oppdateringer som bedrer universell utforming.

I løpet av vinteren 2019/2020 ble det arbeidet med en varslingstjeneste knyttet til Artskart. Artsdatabanken lanserte denne nye tjenesten 15. september 2020. Denne tjenesten gjør det mulig å bli varslet når nye observasjoner av en art eller artsgruppe kommer til, og det er mulig å knytte varslingen til et geografisk område. Varslingstjenesten er spesielt rettet mot offentlig forvaltning, men er tilgjengelig for, og kan brukes av, alle.

Andre viktige element i den videre utviklingen av Artskart vil være etablering av et system for håndtering og visning av funksjonsområder for arter, og i tillegg tilrettelegging for å få inn nye datatyper som artsobservasjoner basert på miljø-DNA.

GBIF

Artsdatabanken og GBIF-Norge har en samarbeidsavtale og har fortsatt samarbeidet om datamobilisering fra datakildene. GBIF-Norge utreder en ny finansierings- og styringsmodell, og som ledd i dette deltok Artsdatabanken på et seminar i regi av GBIF-Norge i februar 2020. Seminaret hadde som formål å drøfte ulike organisasjonsmodeller for GBIF-arbeidet i Norge. Artsdatabanken har fortsatt denne dialogen med GBIF og bidro i en infrastruktursøknad som ble levert til Norges Forskningsråd i mai. Målsettingen er å få etablert et konsortium som vil ta ansvar for videre drift av GBIF-Norge. I tillegg til GBIF-noden på NHM-UiO og Artsdatabanken, deltar også universitetene i Bergen, Trondheim og Tromsø, samt NINA.

Artsobservasjoner

Nærmere 2,5 millioner observasjoner ble lagt inn i Artsobservasjoner i 2020, det høyeste antall observasjoner på ett år siden tjenesten ble tilgjengelig i 2008. Artsobservasjoner inneholdt ved årsskiftet totalt over 24 millioner observasjoner. I oktober rundet Artsobservasjoner hele 20 millioner fugleobservasjoner. Andelen rapporterte observasjoner av andre artsgrupper enn fugler øker år for år og var i 2020 oppe i 31 % mot 27 % i 2019.

Arbeidet med teknisk oppgradering mot versjon 3.0 startet i 2020 og vil i tillegg sørge for universell utforming og økt brukervennlighet for alle brukergrupper. Artsobservasjoner 2.0 driftes parallelt med videreutviklingsprosjektet. Det er tilrettelagt for kobling mellom Artsorakelet og Artsobservasjoner.

Det er i 2020 etablert nye brukervilkår, utarbeidet en brukerveiledning for rapportering med mobiltelefon og nettbrett, samt utarbeidet faktaark om Artsobservasjoner. Et utvalg tekster i tjenesten er oversatt til engelsk. Det er gitt økonomiske tilskudd til Sabima og Norsk Ornitologisk Forening.

I 2016 ble det inngått en avtale med svenske Artdatabanken som regulerte separasjon av kode og systemene Artsobservasjoner og Artportalen. Avtalen er sagt opp av begge parter og en ny avtale om lisensiering av kode er inngått.

Artsprosjektet

Fra 2009 og fram til i dag er det funnet over 3500 nye arter for Norge. Av disse er omtrent 30 prosent arter nye for vitenskapen. I 2020 ble seks kartleggingsprosjekt avsluttet på lavboende sopp, terrestriske invertebrater, parasittveps, hornmidd og nakensnegler. Disse prosjektene har til sammen oppdaget over 200 nye arter for Norge. Covid-19 har påvirket arbeid og aktiviteter i 27 av 34 pågående prosjekter. 13 av disse har fått innvilget forlenget prosjektperiode.

Artsdatabanken fikk i 2020 19 nye søknader om tilskudd til kartlegging av arter. Totalt budsjett for alle søknader var på kr 69,987 mill.; av dette ble det søkt om tilskudd fra Artsdatabanken på kr 50,792 mill. Etter en ekstern vurdering og gjennomgang i prosjektgruppa vedtok styret i møte 18.2.2020 til sammen kr 22,426 mill. til sju

prosjekt for kartlegging av arter for perioden april 2020 - oktober 2023. I september ble det lyst ut tilskudd til kartlegging av dårlig kjente arter for perioden april 2021 - oktober 2024. 23 søknader kom inn før søknadsfristen i november.

I februar ble det lyst ut tilskudd til nettverkstiltak og Artsdatabanken fikk inn syv søknader med totalt søkt støttebeløp på kr 680 000. Fem søknader ble innvilget støtte på til sammen kr 481 000.

For å bygge kompetanse om biosystematikk og arter er det inngått samarbeidsavtaler med Forskerskolen i biosystematikk og Norwegian Barcode of Life.

Arter på nett

Arter på nett har som mål å gi ulike brukergrupper enkel tilgang til kvalitetssikret og oppdatert informasjon om alle artene som finnes i Norge. Tjenesten samler, danner og deler åpne data i form av tekst, bilder, film, lyd og nøkler til bestemmelse av arter. Arter på nett tar imot data fra Artsprosjektet i tillegg til å sette i gang rene Arter på nett-prosjekter under samarbeidsavtaler med vitenskapelige institusjoner. Totalt er det per 31.12.2020 publisert 15 nøkler og informasjon om ca. 3300 taksa. På Artsdatabankens nettside er det nå godt over 14 500 bilder og nærmere 300 filmer tagget med taksa.

I 2020 ble det publisert informasjon om andefugler, korallsopper, hornmidd og flerbørstemarkar. I tillegg ble illustrasjoner til alle fisker i Norge publisert. Fem institusjoner jobber nå med å tilrettelegge informasjon inn i Arter på nett: NHM, UiO utarbeider karplantesider (bartrær, vierfamilien og soleiefamilien), vårfluer (del II og III), skorpelaver og trøfler, NINA tilrettelegger slørsopper, BioFokus tilrettelegger kjuke, UiT lager sider om kammaneter og NTNU Vitenskapsmuseet jobber med flekkklaver (del I), nakensnegler (del I og II), moser (del III og IV) og mariehøner. Flere av disse prosjektene skulle vært publisert i 2020, men er utsatt til våren 2021 på grunn av Covid-19. Artsdatabanken har tett dialog med og gir bistand til prosjektene for å sikre god kvalitet.

I Artsdatabankens nye Artsorakel er det lenket til Arter på nett fra trefflista, hvis vi har informasjon om arten der. Dette gir brukerne mer informasjon om arten de har fått treff på og kan hjelpe dem med å avgjøre om orakelsvaret var riktig eller ikke.

Nøkkelsystemet for bestemmelse av arter har i 2020 gått gjennom en total teknisk overhaling. Nøkkelen blir nå utviklet i "React", noe som vil gjøre det enkelt å lage en app. Nytt nøkkelsystem er berammet publisert til sommeren 2021.

Artsorakelet

I desember 2019 ble det signert en avtale med Naturalis Biodiversity Center i Leiden til et pilotprosjekt for bildegjenkjenning. Pilotprosjektet omfattet trening av en modell basert på bilder levert av Artsdatabanken, og tilgjengeliggjøring av et test-API. Da test-APIet ble tilgjengelig våren 2020 ble det utviklet en "React"-applikasjon, Artsorakelet, som ble lansert 20. juli på nett, og kort tid etter også som app for Android og iOS. Artsorakelet har fått mye oppmerksomhet i media, sosiale medier og faglige miljøer, og bruken er stabil på litt under 10 000 spørringer per dag. Fokuset i vår formidling er at dette er et verktøy, ikke en fasit. Responsen har overveiende vært veldig positiv. Det er stort potensiale for integrering i eksisterende og nye tjenester. I desember 2020 ble pilotprosjektet fulgt opp med en kontrakt med Naturalis på stabil drift og oppdateringer av modellen.

Norsk rødliste for arter

Norsk rødliste for arter skal etter planen foreligge i revidert versjon mot slutten av 2021. De fleste komiteene ble etablert i 2019, men arbeidet med å opprette komiteer har vært mer krevende enn forventet og de siste komiteene ble etablert i 2020. Komiteene har i 2020 jobbet med å revidere vurderingene fra 2015. Det vil også pågå noe arbeid med revisjonene i 2021. Alle artsgrupper unntatt spretthaler er revidert. Noen marine artsgrupper som ikke ble revidert i 2015 på grunn av mangel på eksperter blir revidert i år. Noen nye arter og artsgrupper blir også inkludert. Det totale antallet arter vurdert for Norge øker derfor fra ca. 21 000 til ca. 23 000. Antall arter vurdert for Svalbard er uendret.

Hovedmålene for prosjektet har vært å forbedre objektiviteten og etterprøvbareheten til vurderingene, samt harmonisere kriteriebruken på tvers av artsgruppene. Derfor har vi denne gangen gjennomført tematiske oppstartsmøter og arbeidsmøter hvor både ledere og alle medlemmer av komiteene har vært invitert. Tidligere gjennomførte vi felles oppstartsmøter og erfaringssamlinger kun for komitéledere og noen sentrale komitémedlemmer. Dette har blitt godt mottatt av ekspertene. Oppstartsmøter med de fleste komiteene ble

gjennomført i januar og februar. Alle komiteene ble fulgt opp med én til fire erfaringssamlinger/arbeidsmøter. Formålet med møtene har vært å harmonisere bruken av metoden, kunnskapsgrunnlaget og begrunnelsene for at artene blir rødlistet. Det har blitt gjennomført nærmere 40 heldagsmøter med de ulike komiteene.

På grunn av reiserestriksjoner har de fleste arbeidsmøter med komiteene blitt gjennomført som videomøter, noe som har fungert godt og har gjort det mulig å gjennomføre flere møter. Artsdatabankens medarbeidere har også gitt tilbakemelding på om lag 1 500 enkeltvurderinger (arter) underveis. En liten økning i antall prosjektmedarbeidere har muliggjort denne den tette oppfølgingen av komiteene og en liten økning i budsjettet har gitt ekspertene mulighet for å forbedre vurderingene. Vi ser at dette har hatt den ønskede effekten og hovedmålene for prosjektet er i stor grad oppnådd i 2020. På grunn av at databasen ekspertene skal jobbe i, ikke var klar til bruk før i midten av mars, har flere komiteer bedt om forlenget frist. Noen komiteer har også bedt om forlenget frist på grunn av forsinkelser forårsaket av Covid-19-situasjonen. Det medfører at innsynet i foreløpige vurderinger som er planlagt for 2021 må utsettes i minimum 2,5 måneder.

Norsk rødliste for naturtyper

Overordnede resultater og tematiske tekster i Norsk rødliste for naturtyper 2018 er i 2020 blitt oversatt til engelsk.

Fremmedartslista

Med utgangspunkt i regjeringens nye tiltaksplan Bekjempelse av fremmede skadelige organismer, 2020-2025 har Artsdatabanken økt innsatsen på dørstokkarter. Det skal nå gjennomføres en mer systematisk analyse av hvilke dørstokkarter som er aktuelle for Norge, og dette gjenspeiles også i aktiviteten i 2020.

I samarbeid med Artsdatabanken, og Artdatabanken i Sverige, har Norsk institutt for naturforskning (NINA) utarbeidet forslag til retningslinjer og kriterier for utvelgelse av hvilke dørstokkarter som skal risikovurderes, en såkalt horisontskanning. Det ble også oppnevnt en referansegruppe som ga nyttige innspill i arbeidet. I 2020 ble det oppnevnt en komité som skal lage lister over potensielle dørstokkarter for Norge. Horisontskanningen tar utgangspunkt i denne artslisten.

Basert på erfaringer fra 2018 og nytt løp for dørstokkarter er det gjort en gjennomgang av fremmedartsbasen og hvilke endringer som må gjøres i forkant av neste runde med risikovurderinger. Arbeidet med oppgraderingen videreføres i 2021. En prosjektplan for Fremmedartslista 2023 er utarbeidet.

Artsdatabanken har hatt en sentral rolle i utviklingen og tilretteleggingen av årets forskningskampanje i skolen. Fokuset i 2020 var fremmede arter. I samarbeid med Miljølære og Norges forskningsråd ble det laget faktaark og tekster til bruk i kampanjen. Artsdatabanken sammenfattet resultatet av elevens kartlegging i en rapport som sluttføres av Forskningsrådet i 2021. Aktiviteten i 2020 har også vært knyttet til formidling av Fremmedartslista 2018. Resultatene har blitt publisert i et internasjonalt tidsskrift og i en fagrapport. Det er også publisert en kronikk i forskning.no og en artikkel i et populærvitenskapelig tidsskrift. I løpet av året er nettsidene om fremmede arter oppdatert med en ny artikkel og en utskriftsvennlig PDF-versjon av Fremmedartslista 2018 er publisert.

2. Brukerorientering og kommunikasjon

Norsk rødliste for arter er det som fører til flest visninger på Artsdatabankens nettsider, fulgt av sidene man kommer til dersom man klikker seg videre fra Artsorakelet.

Av aktiviteter i 2020 kan nevnes:

- Kommunikasjonsteamet har i 2020 jobbet for å gi Artsdatabanken økt synlighet i samfunnet. Blant annet ved å bidra med flere artikler og intervjuer i tidsskrifter og nettsteder. Dette arbeidet ble intensivert mot slutten av året.
- I juli lanserte vi Artsorakelet, noe som førte til god mediedekning (rundt 150 oppslag), både i riks- og en rekke lokalmedier. Oppmerksomheten i sosiale medier har også vært god, men er ikke nøye målt.
- Artsdatabanken bidro mer til Miljøstatus.no i 2020, blant annet ved å gå gjennom og redigere en rekke tematekster.

- Det ble i første del av 2020 jobbet med mer brukervennlige tekster til nettsidene for NiN-systemet. I siste halvdel av 2020 ble flere lettere tekster om NiN-systemet lagt ut på nettsiden vår.
- Nytt forsidesøk ble lagt ut i august, og frem mot jul ble det jobbet med forbedringer av søket og universell utforming – et arbeid som går videre inn i kommende år. For å sikre brukervennlighet på tjenestene våre på nett, og da særlig søk og navigasjon, har vi brukt en ekstern ekspert på universell utforming som rådgiver.
- Til påske publiserte vi påskesnøtter og konkurranse med formål å øke interessen for Artsdatabankens tjenester. Responsen var god.
- Den tradisjonsrike bordkalenderen markerte inngangen til FNs hav-tiår, og fremmet nytten av å dele naturbilder med åpen lisens, samt presenterte våre produkter og tjenester. Den ble, sammen med julekortet sendt til 1000 mottakere i desember, deriblant alle naturfagslærerne tilknyttet «Den naturlige skolesekken».

Ny kommunikasjonsansvarlig ble ansatt i september 2020. Ny organisering av, og nye målsettinger for, kommunikasjonsarbeidet ble påbegynt da og har krevd en del tidsressurs i løpet av høsten og vinteren.

Kanal	Innlegg			Følgere		
	2019	2020		2019	2020	
Artsdatabanken.no	24	34	(+42%)			
Facebook	134	110	(-18%)	6 300	7 308	(+16%)
Instagram	15	64	(+327%)	1 200	1 750	(+46%)
Twitter	71	45	(-37%)	1 200	1 350	(+12%)
LinkedIn	0	0	(+21%)	14	17	(+21%)

Figur 2 Tabellen viser antall innlegg og antall følgere på ulike sosiale media i 2019 og 2020, med endringer i parentes

I tillegg kommer publiseringer på Artsdatabanken.no som ikke ligger under kategorien "nyheter". Nedgang i antallet innlegg på Facebook var planlagt.

3. Teknologi og digitale tjenester

Teknisk utviklingsarbeid med infrastruktur

Alle produktene og tjenestene i Artsdatabanken fordrer tekniske plattformer. Dette omfatter oppbygging av databaser med brukergrensesnitt for datainnlegging, forretningslogikk, feilretting og funksjonalitet for datapubliserings. I 2020 har dette omfattet følgende produkter og tjenester:

- Ferdigstilling og drift av produksjonsdatabasen for norsk rødliste for arter 2021 og arbeid med løsning for innsyn i foreløpige vurderinger
- Utvikling og lansering av Portal for økologiske grunnkart.
- Kodetjenester for NiN på ny teknisk plattform
- Artskart 2.0. og Artsobservasjoner med tilhørende API- og webtjenester
- Drift av Artsnavnebase med videreutvikling av importfunksjonalitet
- Teknisk plattform for Artsnavnebasen og Egenskapsdatabasen
- Etablere nettsider og API-tjenester over på mikrotjenestearkitektur
- Støtte etablering av eget arkiv for Artsdatabanken hos Miljødirektoratet
- Basis IT-drift med drift av fillagring og Office-programvare med lisenser samt drift av personlig IT-utstyr flyttet fra NTNU til Miljødirektoratet i april 2020
- Påbegynt migrering av forvaltningsdatabaser og infrastruktur for nettjenester fra NTNU til tilsvarende driftsmiljø i form av skydrift hos Microsoft Azure i samarbeid med Felles IKT drift ledet av Miljødirektoratet
- Etablert ny tjeneste for tidlig varsling og, blant annet, overvåking av fremmede arter

Det arbeides med modernisering, konsolidering og delvis sanering av tjenester i forbindelse med flytting av tjenestedrift til felles IKT-drift. Hensyn til GDPR er en integrert del av alle nye utviklingsoppgaver. Tilsvarende er det kontinuerlig søkelys på universell utforming i arbeid med utvikling av alle utadrettede løsninger.

Informasjonssikkerhet

Det ble i 2020 gjennomført øvelser på digital sikkerhet ved hjelp av øvingspakkene gjort tilgjengelig av bl.a. Nasjonal Sikkerhetsmyndighet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap på <https://ovelse.no/>. Artsdatabanken gjennomførte øvelsespakker i ledergruppa, IT-seksjonen og stab.

Norsk marint datasenter (NMDC)

Artsdatabanken har i 2020 arbeidet med datatilfang til NMDCs infrastruktur og tjenester, og har, via Artskart, kontinuerlig levert oppdaterte marine datasett til denne infrastrukturen. Prosjektet er i perioden 2018-2022 over i en driftsfase med noe lavere aktivitet basert på egeninnsats.

4 Organisasjon og samarbeid

Organisasjon:

Artsdatabanken hadde ved årsskiftet 35 ansatte. Av disse hadde 33 fast ansettelse, mens to var midlertidig tilsatt. Antall årsverk for 2020 er 29, definisjon iht. PM 2019-13.

I løpet av året har det vært innleid fire konsulenter som via tjenestekjøp har utført programmeringsoppgaver sammen med Artsdatabankens egne IT-utviklere. Ingen av konsulentene har vært engasjert hele 2020.

Organisasjonsutvikling

Våren 2020 ble det gjort endringer i organisasjonsstrukturen. Administrasjons- og kommunikasjonsseksjonene opphørte som egne seksjoner og det ble dannet en stab ledet av direktør, mens de ansatte i kommunikasjonsseksjonen ble fordelt på de andre seksjonene.

Tillitsvalgte:

Representant for Akademikerne (Naturviterne): Øyvind Bonesrønning

Representant for Akademikerne (Tekna): Stine Svalheim Markussen (til 14. august) og Siri Hånes Langen (fra 15. august)

Representant for UNIO: Toril Loennechen Moen

Representant for LO stat: Åshild Stolsmo Viken

De tillitsvalgte har deltatt i fem møter i samarbeidsforum. I tillegg har de samarbeidet med verneombud og ledelsen i jevnlig møter i forbindelse med Covid-19.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Den overordna styringen i Artsdatabanken baserer seg på dokumentet Målbilde 2020 med riskomatrise knyttet til de enkelte målparameterne. Identifiserte tiltak knyttet til hendelser med høy risiko er gjennomført med reduksjon av risiko som mål. Av 41 risikopunkter ble fem ansett som høye, på disse er det gjort tiltak for å forebygge hendelser, tiltakene har hatt den ønskede effekt. Risikoarbeidet har gjort hele virksomheten oppmerksom på utfordringene.

Artsdatabanken har siden 12.3.2020 i stor grad praktisert arbeid hjemmefra. Myndighetenes føringer og retningslinjer har blitt fulgt, og variasjoner i smittetrykk og offentlige pålegg og retningslinjer har gitt seg utslag i ulik grad av arbeide hjemmefra gjennom året. Arbeid hjemmefra ble i mai inkludert som egne punkter i virksomhetens riskomatrise.

Artsdatabanken har en beredskapsplan for virksomheten og det er gjennomført en planlagt øvelse i krisehåndtering, dette var en nyttig erfaring som øker virksomhetens evne til å håndtere uforutsette alvorlige hendelser.

Sikkerhetsinstruks

Artsdatabanken har utarbeidet egen sikkerhetsinstruks med retningslinjer og instruks for sikring av mennesker, materielle verdier og informasjon. Alle ansatte og midlertidig engasjerte er gjort kjent med instruksen.

Samordning av de administrative funksjonene i miljøetatene

Artsdatabanken har deltatt prosjektgruppen og styringsgruppen i arbeidet med felles innkjøpsstrategi. Arbeidet med innkjøpsstrategien ble sluttført i 2020. Prosjektgruppen viderefører samarbeidet i et aktivt innkjøpsnettverk, hvor Artsdatabanken deltar.

Artsdatabanken inngår nå i felles IKT-plattform i sektoren og migrering av basis IKT-støtte ble utført i mai 2020. Fase 2 med migrering av forvaltningsdatabaser og infrastruktur for nettjenester ble påbegynt høsten 2020 og forventes ferdig i første halvår 2021.

Artsdatabanken har nå etablert arkiv med en klar og ryddig arbeidsdeling, gode rutiner for Artsdatabanken og samhandlingen med Miljødirektoratet. Saksbehandlere i Artsdatabanken arkiverer nå fortløpende i samarbeid med arkivhjelp hos Miljødirektoratet.

Miljøvennlige produkt

Artsdatabanken er leietaker i et bygg med stort fokus på kildesortering. Svanemerket og god kvalitet etterstrebes ved innkjøp, engangsartikler unngås så langt som mulig. Det er også prioritert å reparere mobiltelefoner framfor nykjøp.

Fellesføringer 2020 i alle statlige virksomheter

Likestilling og diskriminering

Artsdatabanken jobber for likestilling og mot diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og kombinasjon av disse grunnlagene.

I vår lønnspolitikk er det understreket at et mål er å bidra til å at kvinner og menn likebehandles. Dette er derfor et av områdene det er ekstra innsats på i forbindelse med de årlige lønnsforhandlingene. Det er utarbeidet rutiner i forbindelse med rekruttering for å unngå diskriminering pga. etnisitet og religion.

Kjønnslikestilling - tab. 1	Totalt	Menn	Kvinner
Antall ansatte	35	16	19
Midlertidig ansatte	2	0	2
Ansatte deltid	3	1	2
Ansatte - ufrivillig deltid	0	0	0
Gj.sn. uker foreldrepermisjon	22,7	0	22,7

Antall ansatte er relativt likt fordelt mellom kvinner og menn i virksomheten. Vi har to midlertidige tilsatte som er engasjert for en kort periode. Tre ansatte jobber deltid. Gj.sn. uker foreldrepermisjon = gjennomsnitt for de to kvinnelige ansatte som har hatt permisjon i 2020. Ingen av de mannlige ansatte har fått barn i 2020.

Kjønnslikestilling - tab. 2	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner
Gjennomsnittslønn – diff.	81 014	664 497	583 483	35	16	19
1085 Avdelingsingeniør				1	0	1
1087 Overingeniør				11	8	3
1363 Seniorrådgiver				2	0	2
1364 Seniorrådgiver	15 893	669 973	654 080	14	7	7
1408 Førstekonsulent				1	0	1
1434 Rådgiver				6	1	5

I og med at det må være minst fem av hvert kjønn i en gruppe for at resultatene gjennomsnittslønn kan offentliggjøres i årsrapporten, finnes dette kun for stillingskode 1364 og gjennomsnittslønn totalt.

Minimum en gang per år utarbeides det en oversikt over gjennomsnittslønn for menn og kvinner innenfor de forskjellige stillingskodene.

Digitaliseringsstrategien

Alle Artsdatabankens tjenester er digitalt tilgjengelige med åpne lisenser, og vi etterstreber universell utforming på våre tjenester. Vi jobber sammen med de andre miljøetatene for å få en god strategi for arbeidet med miljøstatus.no

Inkluderingsdugnaden

Artsdatabanken har i 2020 lagt enda større vekt på å forsøke å innfri målet om at minimum 5 % av nyansettelsene i staten skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en. Dette har imidlertid ikke gitt seg utslag for tilsetninger i faste stillinger.

Ansettelses	2020
Nyansatte totalt	7
Nyansatte fra målgruppene	1
Andel nyansatte fra målgruppene	14,3 %

Artsdatabanken vil fortsatt ha fokus på inkluderingsdugnaden og vil jobbe fortløpende for å nå målene. Vi har derfor endret utlysningstekstene slik at teksten gir informasjon om inkluderingsdugnaden og vi ber samtidig søker om å krysse av i rekrutteringsportalen dersom de er i målgruppen. I tillegg har vi utarbeidet nye rutinebeskrivelser som sendes til innstillingsrådet.

Artsdatabankens lokaler er tilrettelagt for funksjonshemmede.

Tiltak for å motvirke arbeidslivskriminalitet

Artsdatabanken leier kontorlokaler av EC Dahls Eiendom AS på Pirsenteret i Trondheim. Vi benytter de samme leverandørene til renhold og lignende som utleier har avtale med. Artsdatabanken har som forutsetning at utleier har avtaler som er i samsvar med lovverk som skal hindre arbeidslivskriminalitet.

Revisjon

Artsdatabanken har hatt ekstern evaluering og revisjon fra Riksrevisjonen i arbeid med årsregnskap 2019 våren 2020 og interimsrevisjon høsten 2020.

V. Vurdering av fremtidsutsikter

Artsdatabanken vurderer sin evne til å nå de fastsatte mål som god, men det er nødvendig å jobbe med prioritering, effektivisering og utvikling.

Artsdatabankens rolle som nasjonal kunnskapsbank om naturmangfold i Norge, og det økte fokuset på naturmangfold har fått i samfunnet de siste årene, tilsier at Artsdatabankens samfunnsoppdrag har blitt ytterligere aktualisert. Våre tjenester til samfunnet forbedres gjennom ny- og videreutvikling av kartbaserte tjenester, videreutvikling av metodikk for risikovurderinger og ikke minst gjennom innhenting, bearbeiding og presentasjon av mer data.

De fleste av Artsdatabankens produkter er tilgjengelige som ulike nettbaserte tjenester. Bruken av våre tjenester viser generelt en svært positiv utvikling. Dette understreker samfunnets etterspørsel etter uavhengig og vitenskapelig basert informasjon om naturmangfoldet i Norge.

Artsdatabankens verdier er involverende, nyskapende og troverdig, dette innebærer blant annet at vi er lydhøre for brukernes ulike behov. Artsdatabankens oppgaveløsning omfatter blant annet utstrakt utveksling av data med andre institusjoner, bruk av eksperter med ansettelsesforhold i institutt- og UH-sektoren og utvikling og drift av kompleks IT-infrastruktur. Dette betyr at Artsdatabanken må ha et sterkt fokus på utadrettet virksomhet, men også prioritering av ressurser innenfor de til enhver tid gjeldende rammebetingelser når brukere synliggjør nye behov og ønsker.

Artsdatabanken har i løpet av de siste årene gjennomgått flere endringer, hvorav nye lokaler, endring av eierdepartement, opphør av administrativ tilhørighet til NTNU og samordning av de administrative funksjonene i miljøforvaltningen kan nevnes. De administrative endringene medfører i sum at Artsdatabanken per tiden bruker mer ressurser på administrative oppgaver enn tidligere. Dette er hovedsakelig effekt av bortfall av støttefunksjoner som tidligere lå i NTNU, men også en økt rapporteringsportefølje. Artsdatabanken vil fortsette å bidra konstruktivt i arbeidet med samordningen av de administrative funksjonene i miljøforvaltningen for å hente ut potensialet for effektivisering.

Ressurssituasjonen i Artsdatabanken er stram, og i scenarier som innebærer nullvekst i de økonomiske og personellmessige rammene vil Artsdatabanken ha behov for en sterkere prioritering av innsatsen enn det som har vært tilfelle de siste årene.

Artsdatabankens organisasjonsmodell er svært godt egnet til en utvidelse av oppgaveporteføljen. Det er i imidlertid behov for å sikre samsvar mellom den totale mengden oppgaver og ressursene som stilles til rådighet.

VI. Økonomirapportering

Ledelseskommentar årsregnskapet 2020

Formål

Artsdatabanken er en nasjonal kunnskapsbank om naturmangfold i Norge. Artsdatabankens viktigste oppgave er å forsyne samfunnet med oppdatert og lett tilgjengelig kunnskap om naturtyper, arter og populasjoner (genetisk variasjon). Artsdatabanken skal ha en fri og uavhengig stilling i alle faglige spørsmål.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet, og retningslinjer fra Klima- og miljødepartementet. Regnskapet gir et dekkende bilde av Artsdatabankens disponible midler, regnskapsførte utgifter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2020 har Artsdatabanken disponert tildelingen, over kap. 1411 på til sammen 74,3 mill. kroner. tillegg har Artsdatabanken mottatt tildelingen og fullmakter over kap. 1410 post 22 på til sammen 17,2 mill. kroner.

På kapittel 1411 post 01 var bevilgningen totalt på kr 34,3 mill. kroner. Artsdatabanken har regnskapsført 29,5 mill. kroner. Aktiviteten i 2020 har blitt preget av Covid-19 pandemien. Pandemien har ført til mindre reising og avlyste fagdager og samlinger. I tillegg har vi et underforbruk på lønn i forhold til budsjett, blant annet på grunn av vakante stillinger. Det var usikkerhet knyttet til utgifter til IKT-drift i forbindelse med overføring av IKT-drift fra NTNU til Miljødirektoratet og utgiftene endte til slutt 0,7 mill. under opprinnelig budsjett. Artsdatabanken har mottatt 0,1 mill. kroner fra NAV knyttet til omsorg for barn på grunn av stengte barnehager/skoler i forbindelse med Covid-19.

Artsdatabanken fikk i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett en overføring av 3 mill. kroner fra kapittel 1411 post 70 til kapittel 1411 post 21, etter en vurdering av at Arter på nett, ForBio og Norbol hører inne under driftskostnader. Dette forklarer avvikene mot regnskap 2019 jamfør arts kontorrapporten, note 3 (kjøp av andre fremmede tjenester) og note 7.

Artsdatabanken har klart å opprettholde den faglige aktiviteten under pandemien. Samlet avvik mot tildeling på post 21 og 70 er på 1,7 % (0,7 mill. kroner). På kap. 1411 post 21 var tildelingen på 13,2 mill. kroner. Utgiftene beløp seg til 13,5 mill. kroner. Den største utgiften på post 21 er Rødlista for arter, som lanseres i 2021, samt utgifter knyttet til Artsprosjektet (jfr. RNB 2020).

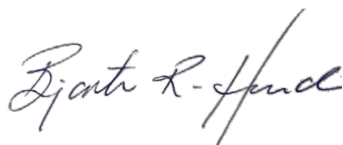
Artsdatabanken disponerte i 2019 totalt 26,8 mill. kroner over post 70; Tilskudd til arter og naturtyper. Forbruket på posten ble på 25,8 mill. kroner. Disse midlene er benyttet til arbeidet med Artsprosjektet og Artsobservasjoner.

Artsdatabanken er i tildelingsbrevet fra KLD for 2020 gitt anledning til å belaste kap. 1410 post 22. med til sammen 17,2 mill. kroner. Utgiftene beløp seg til 16,7 mill. kr.

De største utgiftspostene på dette kapittelet er: Natur i Norge og arbeidet med Økologisk grunnkart.

Revisjon

Riksrevisjonen bekrefter årsregnskapet for Artsdatabanken. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d. Revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2021. Beretningen vil bli publisert på Artsdatabankens nettsider så snart revisjonsberetningen er mottatt.

Bjarte Rambjør Heide
Direktør, Artsdatabanken

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a. Regnskapet følger kalenderåret.
- b. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Artsdatabanken er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorrapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorrapporteringen Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen bokførte tall fra virksomhetens kontospesifikasjon i kolonnen Spesifisering av bokført avregning med statskassen. Notene viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskonto) og beløp virksomheten har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Virksomheten har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifikasjon av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2020

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2020	Merutgift (-) og mindreutgift
1410	Miljøkartlegging	22			17 184 000	16 736 366	447 634
1411	Driftsutgifter	01			34 309 000	29 522 200	4 786 800
1411	Spesielle driftsutgifter	21			13 211 000	13 554 031	-343 031
1411	Tilskudd til arter og naturtyper	70			26 799 000	25 774 321	1 024 679
1633	Nettoordning for mva i staten	01			0	4 078 148	
Sum utgiftsført					91 503 000	89 665 066	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2020	Merinntekt og mindreinntekt (-)
4411	Diverse inntekter	02		428 000	525 651	97 651
5309	Tilfeldige inntekter	29		0	38 900	
5700	Arbeidsgiveravgift	72		0	3 199 322	
Sum inntektsført				428 000	3 763 874	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet					85 901 192	
Kapitalkontoer						
60095001	Norges Bank KK /innbetalinger				1 707 201	
60095002	Norges Bank KK/utbetalinger				-87 634 868	
714414	Endring i mellomværende med statskassen				26 475	
Sum rapportert					0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)						
				31.12.2020	31.12.2019	Endring
xxxxxx	[Aksjer]			0	0	0
714414	Mellomværende med statskassen			-971 614	-998 088	26 475

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år for nærmere forklaring.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
1411.01	1 619 000	32 690 000	34 309 000
1411.21	3 089 000	10 122 000	13 211 000
1411.70	133 000	26 666 000	26 799 000
4411.02		428 000	428 000
1410.22		17 184 000	17 184 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter (-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 70 til 21 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger (-)	Fullmakt til å overskride bevilgning med overtid, reisetid og timelønn for november 2020*	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
1410.22		447 634		447 634					447 634		0
1411.01		4 786 800	-2 046 844	2 739 956					2 739 956	1 634 500	1 634 500
1411.21	"kan overføres""kan nyttes under post 70"	-343 031		-343 031		343 031			0		
1411.70	"kan overføres""kan nyttes under post 21"	1 024 679		1 024 679		-245 380			779 299	779 299	779 299
4411.02				0	97 651	-97 651			0		

*Denne kolonnen er kun aktuell for virksomheter som er lønnskunde av DFØ og som er berørt av omleggingen av utbetalingsløsningen i DFØ. DFØ har i 2020 endret utbetalingsløsningen for overtid, reisetid og timelønn. Dette medfører at virksomheter som er lønnskunder av DFØ for regnskapsåret 2020 vil utbetale overtid for 13 måneder (november og desember 2019 og januar til november 2020). Berørte virksomheter har fått fullmakt til å overskride bevilgning i 2020 tilsvarende engangseffekten knyttet til omlegging av utbetalingsløsningen i DFØ.

**Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler*

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (+)	Merinntekt og mindreinntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakter
3xxxxx			0
xxxxxx			0
xxxxxx			0

* Denne delen skal kun fylles ut og presenteres av virksomheter som har avgitt belastningsfullmakter på inntektskapitler.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter (gjelder for både utgiftskapitler og inntektskapitler)

Stikkordet «kan overføres» :

Artsdatabankens bevilgninger på følgende kapitler og poster er gitt med stikkordet "kan overføres":

- kap. 1411 Artsdatabanken

post 70 Tilskudd til arter og naturtyper

- kap. 1411 Artsdatabanken

post 21 Spesielle driftskostnader

Stikkordet «kan benyttes under»

- kap. 1411 post 21, "kan nyttes under post 70"

- kap. 1411 post 70, " kan nyttes under post 21"

Tildelinger på andre kapitler enn etatens egne:

Artsdatabanken har mottatt tildelinger på kap 1410 post 22

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Artsdatabanken har fullmakt til å overskride bevilgningene under kap 1411 post 21 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4411 post 02.

Avgitte belastningsfullmakter:

Artsdatabanken har avgitt belastningsfullmakt på kapittel 1411 post 01 på kroner 2,1 mill til Miljødirektoratet. Av denne er kroner 2 046 844 benyttet.

Oppstilling av artskontorapporteringen 31.12.2020

	Note	2020	2019
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	430 000	659 179
Salgs- og leieinnbetalinger	1	95 651	0
Andre innbetalinger	1	0	0
Sum innbetalinger fra drift		525 651	659 179
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	25 981 919	25 555 683
Andre utbetalinger til drift	3	33 655 913	29 186 537
Sum utbetalinger til drift		59 637 831	54 742 220
Netto rapporterte driftsutgifter		59 112 180	54 083 042
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
Sum investerings- og finansinntekter		0	0

Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	168 023	4 283 182
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	6 743	410
Sum investerings- og finansutgifter		174 766	4 283 592
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter			
		174 766	4 283 592
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	363
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	363
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	25 774 321	28 757 000
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		25 774 321	28 757 000
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		38 900	37 607
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		3 199 322	3 136 564
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		4 078 148	4 312 836
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler		839 925	1 138 665
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet			
		85 901 192	88 261 935

Oversikt over mellomværende med statskassen **

Eiendeler og gjeld	2020	2019
Fordringer	0	0
Kontanter	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-958 440	-984 808
Skyldige offentlige avgifter	-13 174	-13 629
Annen gjeld	0	349
Sum mellomværende med statskassen	8	-971 614
		-998 088

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov

Kontrollsum:

85 901 192

85 901 192

0

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2020	31.12.2019
Innbetalinger fra gebyrer		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	430 000	659 179
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	430 000	659 179
Salgs- og leieinnbetalinger		
Diverse tilfeldige inntekter	95 651	0
Sum salgs- og leieinnbetalinger	95 651	0
Andre innbetalinger		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	525 651	659 179

Note 2 Utbetalinger til lønn

Lønn	21 086 674	19 971 670
Arbeidsgiveravgift	3 199 322	3 136 564
Pensjonsutgifter*	2 395 676	2 354 938
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-1 181 550	-418 170
Andre ytelser	481 797	510 680
Sum utbetalinger til lønn	25 981 919	25 555 683
Antall utførte årsverk:	29	29

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2020	31.12.2019
Husleie	1 535 769	2 038 076
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	558 408	605 053
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	5 530	15 555
Mindre utstyrsanskaffelser	134 279	97 069
Leie av maskiner, inventar og lignende	2 410 339	1 165 780
Kjøp av konsulent tjenester	3 083 193	658 789
Kjøp av andre fremmede tjenester	24 664 894	21 703 758
Reiser og diett	338 172	851 604
Øvrige driftsutgifter	925 329	2 050 854
Sum andre utbetalinger til drift	33 655 913	29 186 537

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2020	31.12.2019
Innbetaling av finansinntekter		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2020	31.12.2019
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	6 743	410
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	6 743	410

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2020	31.12.2019
Utbetaling til investeringer		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	3 900 288
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	168 023	382 893
Sum utbetaling til investeringer	168 023	4 283 182

	31.12.2020	31.12.2019
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2020	31.12.2019
Tilfeldige inntekter (kappost 530929)	0	363
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	363

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2020	31.12.2019
Tilskudd universiteter	25 774 321	28 757 000
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	25 774 321	28 757 000

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2020	31.12.2020	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	0	0	0
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-1 098 272	0	-1 098 272
Skyldig skattetrekk	-958 440	-958 440	0
Skyldige offentlige avgifter	-17 930	-13 174	-4 756
Annen kortsiktig gjeld	-638 933	0	-638 933
Sum	-2 713 574	-971 614	-1 741 961
Sum	-2 713 574	-971 614	-1 741 961

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer							
Selskap 1							
Selskap 2							
Selskap 3							
Balanseført verdi 22.12.2020							0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Regnskap pr. 31.12.20 (forbruk) fordelt på resultatområdene

Kap./post	Naturmangfold	Kulturminner og kulturmiljø	Friluftsliv	Forurensning	Klima	Polarområdene	Saldert budsjett 2020 (vedtatt budsjett)	Regnskapsført pr 31.12 (forbruk)*
Sum kap. 1400								0
1410.22	16 736 366						17 184 000	16 736 366
Sum kap. 1410	16 736 366						17 184 000	16 736 366
1411.01	29 522 200						34 309 000	29 522 200
1411.21	13 554 031						13 211 000	13 554 031
1411.70	25 774 321						26 799 000	25 774 321
Sum kap. 1411	68 850 552						74 319 000	68 850 552
Sum kategori 12.10	85 586 918						91 503 000	85 586 918